

Ministerie van OCW
T.a.v. de heer drs. A. Slob, Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

kopie: VNG, PO-Raad, VO-Raad, MBO-Raad, LESCO, Ministerie van VWS

Betreft: Handreiking van de jeugdgezondheidszorg aan het onderwijs

Utrecht, 24 april 2020

Geachte heer Slob,

De huidige situatie vraagt op velerlei vlak samenwerking. In deze tijd, waar géén kant-en-klare antwoorden zijn op de urgente maatschappelijke vraagstukken, kunnen het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg en de gezonde school adviseurs samen hun krachten bundelen. Samenwerken om kinderen en leraren te helpen zorgvuldig, gezond en veilig de draad weer op te pakken in de nieuwe werkelijkheid. We gaan dit doen op basis van deskundigheid, op een eigentijdse manier, passend in de huidige specifieke context. Dus creatief, vernieuwend (online), slim en praktisch. Als betrouwbare samenwerkingspartner, reiken wij u nu dan ook graag de helpende hand.

De Onderwijsraad is recent met een spoedadvies naar u gekomen, waarin hij aanbevelingen doet in het geval van opvang van kinderen en jongeren in instabiele of onveilige thuissituatie en voorbereidingen op de periode dat kinderen weer naar school gaan.

De jeugdgezondheidszorg is een deel van de oplossing voor de uitdagingen waar u en het onderwijs mee geconfronteerd zijn. De sector jeugdgezondheidszorg (JGZ):

1. Kent de kinderen die op de Nederlandse scholen zitten. Onze vakmensen kunnen daardoor kinderen die extra aandacht en zorg buiten het onderwijs nodig hebben, de juiste ondersteuning en begeleiding bieden. De JGZ kan binnen de school bijvoorbeeld als (online) aanspreekpunt dienen bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen met problemen op het gebied van welbevinden. Wanneer specialistische hulp vereist is, kunnen onze professionals op basis van een deskundig advies doorverwijzen naar partners van onze sociaal-medische kaart lokaal, regionaal en landelijk – zoals bijvoorbeeld GGZ, wijkteams en Veilig Tuis. Het belang van het kind is leidend voor alles wat wij doen.
2. Is getraind in het signaleren en bespreekbaar maken van problemen op het gebied van welbevinden bij leerlingen. Hierbij kan gedacht worden aan het herkennen van angst, eenzaamheid en negatieve gevoelens bij kinderen. Maar ook het bespreekbaar kunnen maken of hoe lastig en grensoverschrijdend gedrag gehanteerd kan worden. Met het onderwijsteam kan besproken worden wat de school nodig heeft op dit gebied.
3. Beschikt over goed wetenschappelijk onderbouwde kennis en expertise als het gaat om sociaal-emotionele ontwikkeling, stressreductie, normaliseren, demedicaliseren, veerkracht, weerbaarheid, bewegen, slapen en voeding. Met het onderwijsteam kan besproken worden

wat de school nodig heeft bij het voorbereiden van de eerste schooldagen. JGZ-professionals kunnen evt. ook kennis inbrengen wat betreft hygiëne, geschikte looproutes, afstand houden en het gezond houden kinderen en leerkrachten.

4. Werkt met evidence based interventies voor kinderen/jongeren (o.a. M@ZL, GIZ) als voor de thuissituatie (bijvoorbeeld Samen Starten, Stevig Ouderschap). Daarmee kunnen we integrale ondersteuning en begeleiding arrangeren voor de gezinnen die dat het hardst nodig hebben. De relatief geringe maatschappelijke investering levert substantieel maatschappelijk rendement. De ondersteuning hoeft niet uitgesteld te worden.
5. Weet hoe je effectief en efficiënt werkt met protocollen en richtlijnen. Het RIVM is al jarenlang onze samenwerkingspartner op het terrein van het Rijksvaccinatieprogramma respectievelijk screeningsprogramma's. In voorbereiding op, rond en na het weer opstarten van de scholen kunnen jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen en gezonde schooladviseurs dan ook adequaat adviseren en meedenken over onderwijsoplossingen voor de omgang tussen leerlingen en volwassenen, leerlingen onderling en volwassenen onderling. Door de korte lijnen wordt lokaal maatwerk - dat zich flexibel aanpast aan de veranderende kennis - mogelijk.
6. Heeft een fijnmazig en landelijk dekkend netwerk. U en het onderwijs kunnen daardoor rekenen op de beschikbaarheid van het hetzelfde niveau en kwaliteit van onze professionals.

De JGZ-professionals worden momenteel ook volop ingezet voor het bestrijden van de Coronacrisis bij andere afdelingen of in organisaties waar de capaciteit het hardst nodig is. Dit laat onverlet dat de JGZ haar kerntaken wil blijven uitvoeren, waarbij ruimte moet zijn voor de lokale/regionale afspraken. Vanuit onze wettelijke taak heeft JGZ veel kennis, ervaring en ingangen in het veld van onderwijs en kinderopvang. Dit zetten we lokaal en regionaal in bij het weer opstarten van de scholen per 11 mei. We zijn van mening dat we ook een landelijke bijdrage kunnen leveren en daarover gaan wij graag met u in gesprek.

Deze crisis vraagt van een ieder van ons een extra stap te zetten en buiten gebaande paden te durven treden. Het zijn juist de moeilijkste momenten die ons definiëren. Hoe we er mee omgaan, is wat telt. Onze maatschappelijke opdracht is bij te dragen aan gezonde generaties. Het onderwijs heeft de opdracht bij te dragen aan kansrijke generaties. Samen kunnen wij - juist nú - de basis leggen voor het veilig, gezond en kansrijk opgroeien van generaties kinderen. In de nieuwe werkelijkheid.

Hoogachtend,
namens de sector jeugdgezondheidszorg,

ActiZ Jeugd

A.Bransen
Afdelingsdirecteur

GGD GHOR Nederland NCJ

Dr. H.A.M. Backx
Directeur

I. Ivacic
Directeur

AJN

A. Nielen
Voorzitter

V&VN Jeugd

A. Goudkuil
Voorzitter